

Agata Bury

Akademia Świętokrzyska w Kielcach

KORZYSTANIE Z FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ PRZEZ JEDNOSTKĘ SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA PRZYKŁADZIE MIASTA ŁÓDZI

1. Wstęp

Łódź jest drugim co do wielkości miastem w Polsce. Budżet tego miasta na prawach powiatu stanowi kwotę ok. 2 mld zł. Od kilku lat swój udział w dochodach budżetu mają środki z Unii Europejskiej. Ze środków unijnych zostały lub będą współfinansowane m.in. projekty edukacyjne, w tym kształcenia zawodowego – PHARE, inwestycje z zakresu gospodarki odpadami i oczyszczania ścieków – ISPA/Fundusz Spójności, projekty rewitalizacji miasta, modernizacji dróg, systemów informatycznych – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego – projekty innowacyjne, kulturalne, edukacyjne. Miasto otrzymuje też środki z programów: Socrates-Comenius oraz Leonardo da Vinci. Celem artykułu jest zaprezentowanie szerokich możliwości korzystania ze środków unijnych przez samorząd terytorialny na konkretnym przykładzie.

2. Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej

Instrument for Structural Policies for Pre-Accession – ISPA został utworzony jako podstawowe narzędzie współfinansowania projektów w dziedzinie ochrony środowiska i transportu dla 10 państw Europy Środkowo-Wschodniej ubiegających się o członkostwo w UE. Jest wzorowany na Funduszu Spójności, uruchomionym w 1994 r. na rzecz słabiej rozwiniętych państw członkowskich UE. O dofinanso-

wanie ze środków ISPA mogą się ubiegać podmioty publiczne z krajów kandydujących, w tym samorządy terytorialne, przy czym pomoc ta dotyczy tylko dużych projektów (od 5 mln euro), realizowanych w ramach wieloletnich programów inwestycyjnych (WPI).

W 2003 r. w Łodzi w ramach WPI rozpoczęto realizację dwóch inwestycji, które są współfinansowane z programu ISPA. Są to: „Oczyszczanie ścieków w Łodzi (faza I)” oraz „Gospodarka odpadami komunalnymi w Łodzi”. W latach 2003-2005 miasto otrzymało środki w łącznej kwocie 32,8 mln zł.

Tabela 1. Pozyskiwanie środków z programu ISPA przez miasto Łódź w latach 2003-2006

	2003	2004	2005	2006
Ogółem				
planowane	13 849 472	18 349 308	34 337 906	38 093 071
otrzymane	18 316	19 208 941	13 581 382	X
Oczyszczanie ścieków w Łodzi (faza I)				
planowane	281 438	5 756 308	17 288 655	21 626 746
otrzymane	18 316	7 375 405	9 748 003	X
Gospodarka odpadami komunalnymi w Łodzi				
planowane	13 568 034	12 593 000	17 049 251	16 466 325
otrzymane	0	11 833 536	3 833 379	X

Źródło: [1; 2; 3; 4].

Projekt inwestycyjny „Oczyszczanie ścieków w Łodzi” jest kontynuacją wcześniejszego projektu budowy gminnej oczyszczalni ścieków. Projekt ma obejmować lata 2003-2009, a planowana łączna kwota nakładów wynosi 236,3 mln zł. W latach 2003-2005 na realizację projektu wydano 46,6 mln zł, z czego 36,8% to środki otrzymane z programu ISPA (17,1 mln zł). W 2006 r. miasto planuje przeznaczyć na kontynuację zadania niecałe 58,5 mln zł, z czego 21,6 mln zł (37%) zamierza uzyskać w formie dofinansowania z programu ISPA.

Projekt „Gospodarka odpadami komunalnymi w Łodzi” dotyczy budowy m.in. sortowni, stacji przeładunkowej odpadów komunalnych, kompostowni. Projekt obejmuje lata 2003-2008, a łączne nakłady planuje się w wysokości 111,2 mln zł. W latach 2003-2005 na realizację projektu wydano 53,3 mln zł, z czego 29,4% to środki z ISPA (15,7 mln zł). W 2006 r. zaplanowano na ten projekt 28,6 mln zł, z czego 57,6% ma pochodzić z ISPA.

3. PHARE

PHARE (*Poland and Hungary Assistance for Restructuring their Economies*) to program wspierający w formie bezzwrotnych dotacji szeroką gamę zadań. W krajach ubiegających się o członkostwo w UE program ten ma na celu przygotowanie państwa do członkostwa w strukturach Unii.

Łódź otrzymała dofinansowanie z PHARE na projekt modernizacji odcinka ul. Rokicińskiej oraz, z PHARE 2002, na realizację projektów edukacyjnych. Projekt modernizacji odcinka ul. Rokicińskiej obejmował lata 2002-2005. Łączne nakłady wyniosły 18,6 mln zł, z czego ponad 10 mln stanowiły środki z funduszu.

W 2005 r. zaplanowano sześć projektów edukacyjnych, realizowanych z wykorzystaniem środków z PHARE 2002.

Tabela 2. Pozyskiwanie środków PHARE 2002 na projekty edukacyjne przez miasto Łódź w 2005 r.

Tytuł projektu	2005	
	plan	wykonanie
Razem	448 872	354 431
Czas powrotów – powrót do czynnego życia zawodowego	149 376	106 615
Droga do kariery	139 604	106 736
Zakup sprzętu w celu zorganizowania multimedialnej pracowni przygotowania produkcji odzieży	34 099	28 048
Pozyskanie sprzętu do modernizacji oferty edukacyjnej w zakr. grafiki komputerowej	47 849	45 474
Zakup sprzętu IT na wdrożenie Programu MOE „Kształtuję się – Pracuję	41 246	34 383
Kształtowanie umiejętności praktycznych w zawodzie technik technologii odzieży z wykorzystaniem programowania specjalistycznego oraz przygotowanie do samozatrudnienia	36 698	33 175

Źródło: [3].

W ramach „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – Integracja społeczna i zawodowa grup zagrożonych wykluczeniem, przygotowano projekt „Czas powrotów – powrót do czynnego życia zawodowego”. Na realizację projektu otrzymano środki z PHARE w kwocie 106,6 tys. zł, które pokryły wydatki niemal w 100%. Otrzymane środki wykorzystano na aktywizację osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Grupą docelową były osoby powyżej 25 roku życia długotrwale bezrobotne, korzystające z pomocy społecznej, uzależnione od alkoholu i narkotyków, po zakończonej kuracji i wychodzące z bezdomności. 86% uzyskanych środków przeznaczono na stypendia w okresie przygotowania do zawodu i dodatki szkoleniowe.

Projekt „Droga do kariery” z kolei miał na celu planowanie kariery zawodowej młodych osób oraz rozwijanie ich umiejętności radzenia sobie na rynku pracy. Grupą docelową była bezrobotna młodzież do 26 roku życia. Na realizację zadania otrzymano środki z PHARE w podobnej wysokości jak w poprzednim projekcie. Pokryły one w 87% poniesione wydatki. Ze środków tych sfinansowano przede wszystkim wypłatę świadczeń społecznych dla uczestników projektu.

Pozostałe cztery projekty, które były dofinansowane z PHARE 2002, zostały zrealizowane przez zespoły szkół ponadgimnazjalnych. Były to mniejsze projekty, na kwoty od 34 do 48 tys. zł. Dofinansowanie wyniosło od 82 do 95% wydatków.

W 2005 r. ubiegano się o sfinansowanie jeszcze pięciu projektów z PHARE 2003, na sumę 326,4 tys. zł, jednak środki nie wpłynęły na rachunek miasta.

4. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Fundusze strukturalne są podstawowymi instrumentami pomocy w ramach polityki regionalnej UE. Dużą rolę w ich pozyskiwaniu mają do odegrania samorządy, które są odpowiedzialne za tworzenie infrastruktury potrzebnej do rozwoju regionu. Łódź korzysta z dwóch funduszy strukturalnych: Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W 2004 r. spośród zadań ujętych w budżecie w ramach WPI wyodrębniono dziewięć, które miały zostać zgłoszone do współfinansowania z funduszy strukturalnych. Do 2006 r. zaledwie dwa z nich otrzymały takie wsparcie.

Tabela 3. Pozyskiwanie środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przez miasto Łódź w latach 2005-2006

	2005		2006
	plan	wykonanie	plan
Ogółem	41 911 814	10 479 063	93 329 963
Realizacja projektu „e-Łódź” – zakup i wdrożenie „elektronicznego urzędu” w Urzędzie Miasta Łodzi	6 856 255	7 148 053	6 221 835
Realizacja projektu „Rewitalizacja wielkomiejskiej zabudowy Łodzi w rejonie ul. Nawrot – renowacja budynków przy ul. Nawrot 7”	4 000 000	3 331 010	2 397 925
Dofinansowanie projektu „Przebudowa drogi krajowej nr 1 – Al. Włókniarzy na odc. od ul. Zgierskiej do ul. Pabianickiej”	16 813 995	0	70 248 255
Dofinansowanie projektu „Modernizacja ciągu komunikacyjnego W. Polskiego -Brzezińska na odc. Strykowska-Spiska z wiaduktem (droga krajowa nr 72)”	469 020	0	10 200 795
Dofinansowanie projektu „Przebudowa ciągu komunik. Limanowskiego-Aleksandrowska na odcinku al. Włókniarzy-Bielicowa (droga krajowa nr 72)”	13 618 044	0	-
Dofinansowanie projektu pn. „Baza usług medycznych udzielanych mieszkańcom m. Łodzi – „BUM”	154 500	0	-
Dofinansowanie projektu „System informacji o Terenie dla miasta Łodzi – faza V”	-	-	4 261 153

Źródło: [3; 4].

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (*European Regional Development Fund* – ERDF) jest jednym z instrumentów realizacji polityki regionalnej, którego podstawowym celem jest niwelowanie dysproporcji regionalnych wewnątrz Unii. ERDF uczestniczy w finansowaniu inwestycji produkcyjnych, mających na celu tworzenie i ochronę stałych miejsc pracy, inwestycji w infrastrukturę, inicjatyw pobudzających rozwój sektora MSP. Fundusz dofinansowuje projekty związane z rozwojem nowych technologii i innowacji, rozwojem społeczeństwa informacyjnego, a także w programy dotyczące efektywnego korzystania z energii, ochrony

dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz międzyregionalnej współpracy w zakresie trwałego rozwoju regionalnego i lokalnego.

W budżecie na 2005 r. zaplanowano środki z ERDF na realizację dwóch i dofinansowanie pięciu projektów, na łączną kwotę niecałych 42 mln zł.

Na realizację WPI – „e-Łódź” - zakup i wdrożenie „elektronicznego urzędu” w UMŁ – w latach 2004-2006 zaplanowano łączne nakłady w kwocie 18,1 mln zł. W 2005 r. 88% poniesionych wydatków pokryto z ERDF. Na 2006 r. planuje się pokrycie wydatków środkami z funduszu w wysokości 97%.

Projekt „Rewitalizacja wielkomiejskiej zabudowy Łodzi w rejonie ul. Nawrot – renowacja budynków przy ul. Nawrot 7” jest zaplanowanym na lata 2002-2006, o łącznych nakładach 11,3 mln zł. Dofinansowanie z ERDF w 2005 r. pokryło 60% wydatków, podobny udział funduszu jest planowany w bieżącym roku.

Miasto Łódź ubiega się też o środki ERDF w ramach SPOT. Sektorowy Program Operacyjny Transport (SPOT) ma na celu zwiększenie spójności transportowej kraju oraz polepszenie dostępności przestrzennej miast, obszarów i regionów Polski na terenie UE. Projekty zgłoszone przez Łódź zawierają się w priorytecie 2. – Bezpieczniejsza infrastruktura drogowa, w działaniu 2.2.– Usprawnienie przejazdu przez miasta na prawach powiatu. Cel w ramach tego działania ma być osiąganym przez budowę obwodnic miast oraz usprawnienie przejazdów drogami krajowymi przez miasta na prawach powiatu. Trzy zgłoszone projekty dotyczą przebudowy/modernizacji odcinków dróg krajowych (nr 1 i nr 72) w granicach Łodzi. Łączne nakłady finansowe szacuje się na 160 mln zł. W 2005 r. miasto ubiegało się o dofinansowanie w kwocie 30,9 mln zł, jednak środki nie wpłynęły na rachunek budżetu. W 2006 r. zaplanowano dofinansowanie w wysokości 80,4 mln zł.

Projekt „Baza usług medycznych udzielanych mieszkańcom m. Łodzi” nie został dofinansowany w 2005 r. z uwagi na zmiany w harmonogramie realizacji. Zaplanowano przesunięcie terminu zakończenia projektu na 2006 r.

W bieżącym roku zaplanowano kolejny etap budowy Systemu Informacji o Terenie dla miasta Łodzi – faza V – tutaj spodziewane jest dofinansowanie z ERDF w wysokości 4,3 mln zł, przy całkowitych nakładach 9,6 mln zł.

Celem tego programu ma być właściwe funkcjonowanie Systemu Informacji o Terenie z integralnym elementem systemu, czyli ewidencją gruntów, budynków i lokali, umożliwiającym w przyszłości sprawniejszą obsługę mieszkańców, poprawę skuteczności zarządzania miastem, zreformowanie podatków lokalnych, usprawnienie funkcjonowania służb podatkowych, uporządkowanie stanów prawnych nieruchomości itp.

W ramach Zintegrowanego Planu Rozwoju Transportu Publicznego Aglomeracji Łódzkiej realizowane jest zadanie pn. Modernizacja i rozwój systemu transportowego. W ramach tego zadania realizowane są dwa projekty: „Łódzka karta miejska” oraz „Łódzki tramwaj regionalny”. Łączne planowane nakłady środków na oba projekty stanowią kwotę 14,4 mln zł. W 2005 r. przygotowywano wnioski o dofinansowanie obydwu projektów z ERDF w ramach priorytetu 1 ZPORR.

Celem ZPORR (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego) jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z UE. Priorytet 1 dotyczy rozbudowy i modernizacji infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów. Łódzkie projekty mieszczą się w ramach następujących działań:

- działanie 1.1. – Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego, którego celem jest m.in. poprawa miejskich systemów transportu publicznego – tutaj mieści się projekt „Łódzkiej karty miejskiej”,
- działanie 1.6. – Rozwój transportu publicznego w aglomeracjach – tutaj zawiera się projekt „Łódzkiego tramwaju regionalnego”.

Ten ostatni będzie realizowany przez MPK - Łódź Sp. z o.o.; UML występuje jako jednostka wspomagająca projekt.

5. Europejski Fundusz Strukturalny

Europejski Fundusz Społeczny (*European Social Fund* – ESF) ma za zadanie wspieranie działań zorientowanych na zapobieganie bezrobociu i na zwalczanie istniejącego już bezrobocia. Finansuje między innymi: szkolenia zawodowe, doradztwo zawodowe, staże i przekwalifikowania.

Łódź pozyskała środki z ESF na dziewięć projektów, przy czym większość z nich w ramach Priorytetu 2 ZPORR – Wzmocnienie rozwoju regionalnych zasobów ludzkich.

Projekt „Elektroniczny obieg dokumentów dla mieszkańców” jest realizowany w ramach działania 2.1 ZPORR – Rozwój umiejętności związanych z potrzebami rynku pracy i możliwościami kształcenia ustawicznego w regionie. Celem tego działania jest zwiększenie mobilności zawodowej mieszkańców i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy. Realizowany projekt ma na celu podwyższenie kwalifikacji zawodowych w zakresie użytkowania technologii teleinformatycznych w grupie pracujących osób dorosłych zamieszkujących teren województwa łódzkiego, poprzez umożliwienie im nabycia nowych praktycznych umiejętności z dziedziny elektronicznego obiegu dokumentów. W 2005 r. wydatki poniesione na realizację projektu (24,9 tys. zł) zostały w 82% pokryte ze środków ESF. Na bieżący rok planuje się dofinansowanie ponad 90% wydatków. Łódź dostała też w 2005 r. środki z ESF w kwocie 48,1 tys. zł na projekt „Przygotowanie dorosłych do osiągania kwalifikacji oczekiwanych na rynku pracy”.

W ramach działania 2.6. – Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy – ZPORR jest realizowany projekt „Klaster łódzki jako sieć współpracy w zakresie innowacji w regionie”. Celem działania 2.6 jest podniesienie potencjału regionalnego w zakresie innowacji poprzez wzmocnienie współpracy między sektorem ba-

dawczo-rozwojowym a gospodarką, co prowadzi do podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw działających na rynku regionalnym i lokalnym. Realizowany projekt ma na celu zwiększenie potencjału rozwojowego Łodzi i regionu łódzkiego poprzez opracowanie i wdrożenie strategii utworzenia i rozwoju klastra z wykorzystaniem potencjału innowacyjnego regionu. Kwota prawie 3,8 mln zł, poniesionych w 2005 r. na realizację projektu, została dofinansowana z ESF w 15%. Na 2006 r. przewidziano dużo mniejsze wydatki (81,5 tys.zł), które mają być pokryte z ESF w 72%.

Tabela 4. Pozyskiwanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego przez miasto Łódź w latach 2005-2006

	2005		2006
	plan	wykonanie	plan
Ogółem	4 091 443	1 397 731	897 490
Realizacja projektu „Elektroniczny obieg dokumentów dla mieszkańców”	47 550	20 490	54 900
Realizacja projektu pn. „Przygotowanie dorosłych do osiągania kwalifikacji oczekiwanych na rynku pracy”	48 145	48 145	-
Dofinansowanie projektu pn. „Klaster łódzki jako sieć współpracy w zakresie innowacji w regionie”	2 757 393	563 208	58 647
Realizacja projektu pn. „Nowa szansa dla przyszłego żaka”	191 660	156 447	-
Realizacja projektu pn. „Nowa szansa dla przyszłego żaka II”	352 088	0	-
Dofinansowanie projektu pn. „Nowa szansa dla żaka”	376 467	328 962	720 073
Dofinansowanie projektu pn. „Kultura i tradycja włókienniczej Łodzi dla bezrobotnych”	9 978	9 978	63 870
Dofinansowanie projektu pn. „Kultura i tradycja włókienniczej Łodzi dla bezrobotnych – zakup komputera”	3 500	3 500	-
Dofinansowanie projektu pn. „Partnerstwo na rzecz rozwoju EMPATIA – Lokalna solidarność na rzecz równych szans”	304 662	267 001	-

Źródło: [3; 4].

Celem działania 2.2 ZPORR – Wyrównanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne – jest ułatwienie dostępu do kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym dla uczniów pochodzącym z obszarów zagrożonych marginalizacją. W ramach tego działania w Łodzi realizowane są projekty stypendialne: „Nowa szansa dla przyszłego żaka” – dwa typy oraz „Nowa szansa dla żaka”.

W ramach dwóch pierwszych programów sfinansowano wypłatę stypendiów unijnych dla uczniów. W pierwszym programie z planowanej kwoty 191,7 mln zł otrzymano z ESF 156,4 mln zł. Środki te pokryły poniesione wydatki w 96%. Drugi program nie otrzymał planowanych środków, w związku z czym z planowanych wydatków na sumę 352,1 mln zł zrealizowano jedynie 4%.

Projekt „Nowa szansa dla żaka” jest realizowany przez Porozumienie zawarte między miastem Łódź a poszczególnymi 11 powiatami województwa łódzkiego Beneficjentem środków oraz koordynatorem prac związanych z przygotowaniem i

realizacją projektu jest Łódź. Projekt zakłada zwiększenie dostępu do kształcenia na poziomie wyższym poprzez comiesięczne przyznawanie osobom podejmującym i kontynuującym naukę w systemie studiów, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, na stałe zamieszkującym teren objęty Porozumieniem oraz spełniającym inne wskazane kryteria stypendiów przekazywanych w formie pieniężnej. W trakcie realizacji projektu przewidywano objęcie pomocą grupy 658 studentów, w tym 250 z Łodzi, 408 osób z powiatów objętych Porozumieniem.

W 2005 r. zaplanowano wydatki na ten cel w wysokości 376,5 mln zł, z czego 168,4 mln zł to wydatki na stypendia dla mieszkańców Łodzi, natomiast 208,1 mln zł to kwota przeznaczona dla powiatów objętych Porozumieniem. Całość wypłat miała być pokryta ze środków ESF. Niestety, ze względu na nieterminowe przekazanie tych środków z instytucji wdrażającej nie zostały one wykorzystane. Na bieżący rok również zaplanowano sfinansowanie stypendiów z ESF w łącznej kwocie 720,1 mln zł.

Projekt „Kultura i tradycja włókienniczej Łodzi dla bezrobotnych” jest realizowany ze środków ESF, początkowo w ramach Priorytetu 2 ZPORR (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego), a w bieżącym roku w ramach SPORZL (Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich). Celem działania 2.4 ZPORR – Reorientacja zawodowa osób dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi – jest pomoc ludziom w dostosowaniu się do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowywanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy przez zmianę kwalifikacji.

Natomiast głównym celem SPORZL jest budowa społeczeństwa otwartego, opartego na wiedzy, poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy. Celem działania 1.5 – Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka – jest ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej oraz przygotowanie osób narażonych na wykluczenie społeczne do wejścia na rynek pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego.

Celem omawianego projektu jest wsparcie grup szczególnego ryzyka przez podniesienie kwalifikacji zawodowych lub nabycie nowych w zakresie zanikających zawodów budowlano-konserwatorskich. Projekt ma być wdrażany do 2007 r. Jego całkowita wartość w zakresie wydatków bieżących wynosi 176,2 tys. zł, w tym dofinansowanie z UE 136,2 tys. zł. W 2005 r. poniesiono wydatki bieżące w kwocie 12,1 mln zł, z czego 83% pokryto ze środków ESF. Fundusz sfinansował też w całości wydatki majątkowe (zakup komputera) w kwocie 3,5 mln zł. Na 2006 r. planowane jest dofinansowanie ESF w wysokości 63,9 mln zł, co ma w 76% pokryć wydatki bieżące projektu.

94% środków pochodzących z funduszy strukturalnych jest wykorzystywane z pomocą programów krajowych. Pozostała część jest rozdysponowywana za pośrednictwem inicjatyw wspólnotowych, realizowanych bezpośrednio przez Kom-

sję Europejską, a dotyczących problemów najważniejszych dla całej UE. Jedną z inicjatyw jest EQUAL. Ma ona na celu przede wszystkim testowanie i promowanie – w drodze współpracy ponadnarodowej, partnerstwa na rzecz rozwoju – nowych sposobów zwalczania wszystkich form dyskryminacji i nierówności na rynku pracy, zarówno wobec zatrudnionych, jak i poszukujących pracy.

Środki z budżetu miasta w wysokości 277 tys. zł zostały wydatkowane w ramach realizacji projektu „Partnerstwo na rzecz rozwoju EMPATIA – Lokalna solidarność na rzecz równych szans”, współfinansowanego z ESF w ramach EQUAL dla Polski 2004-2006. 84% wydatkowanych środków zostało przekazanych do partnera projektu: Stowarzyszenia na rzecz rozwoju kapitału społecznego „Rezonans”. Dofinansowanie projektu z ESF pokryło poniesione wydatki w 96%.

6. Socrates–Comenius

Socrates–Comenius jest programem powołanym przez Wspólnotę Europejską w celu wspierania międzynarodowej współpracy szkół i placówek oświatowych. Program ma na celu podniesienie jakości kształcenia i nauczania, poziomu znajomości języków Unii Europejskiej, a także promocję współpracy instytucjonalnej w dziedzinie edukacji oraz wymianę kadry edukacyjnej i uczniów.

Tabela 5. Pozyskiwanie środków z programu „Socrates–Comenius – Akcja 1” przez miasto Łódź w latach 2005-2006

Wyszczególnienie	2005		2006
	plan	wykonanie	plan
Wydatki poniesione na realizację projektu	316 936	159 356	66 102
z tego: w przedszkolach	52 542	23 480	–
w szkołach podstawowych	134 992	70 087	33 749
w gimnazjach	102 785	55 590	25 699
w liceach ogólnokształcących	26 617	10 199	6 654
Środki z ESF	316 936	296 053	79 238

Źródło: [3; 4].

W 2005 r. Łódź otrzymała z tego programu środki w wysokości 296 tys. zł. Zostały one jednak rozdysponowane jedynie w 54%.

W 2005 r. Łódź otrzymała również środki z programu UE „Leonardo da Vinci 2000-2006”, w wysokości 171,8 tys. zł. Program ten przyczynia się do rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego na wszystkich poziomach w poszczególnych krajach, jak też do współpracy między nimi w tym zakresie. Perspektywicznym celem programu jest dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy w zjednoczonej Europie oraz poprawa sytuacji na rynku pracy w poszczególnych krajach.

7. Udział Łodzi w innych projektach

Łódź uczestniczy w międzynarodowych projektach, dofinansowywanych ze środków UE. Są to projekty: „CULTURE 2000 – sieć miast secesyjnych Europy”, „INTERREG III C – zrównoważony rozwój przez konserwację dziedzictwa architektury”, „Program oceny stanu zdrowia społeczności lokalnej HEPRO”.

CULTURE 2000 to program Unii Europejskiej, którego celem jest wyodrębnienie wspólnej przestrzeni kulturowej dla narodów Europy. Program umożliwia finansowanie współpracy we wszystkich dziedzinach życia artystycznego i kulturalnego, ukazywanie różnorodności kulturowej państw członkowskich UE, wspieranie kreatywności, wymiany i współpracy oraz szerokiego dostępu do dzieł kultury. Program wspiera również wspólne projekty realizowane w ramach europejskich sieci współpracy kulturalnej, jak m.in. wspieranie wspólnego dziedzictwa narodowego o znaczeniu europejskim.

Inicjatywa INTERREG jest finansowana z ERDF. Celem poszczególnych części tego programu jest wspieranie współpracy przygranicznej, międzynarodowej i międzyregionalnej zarówno na zewnętrznych, jak i wewnętrznych granicach UE. INTERREG C dofinansowuje projekty w zakresie współpracy międzyregionalnej w skali europejskiej, która może dotyczyć także m.in. ochrony zdrowia oraz edukacji i kultury.

Projekt HEPRO to wspólne, międzynarodowe przedsięwzięcie „zdrowych miast” z regionu Morza Bałtyckiego, dofinansowane przez ERDF w ramach inicjatywy INTERREG. Wydatki miasta w związku z tym projektem to 5,3 tys. zł w 2005 r. i 98 tys. zł w roku następnym.

8. Podsumowanie

Środki pozyskiwane z Unii Europejskiej mają niewątpliwie swoje stałe miejsce w budżecie miasta Łodzi. Na podkreślenie zasługuje fakt, że pochodzą z różnych źródeł. Ponad połowa środków pozyskanych z funduszy UE w 2005 r. pochodziła z programu ISPA, z przeznaczeniem na projekty z zakresu ochrony środowiska. Plan na 2006 r. przewiduje zmianę struktury pozyskiwanych środków – ponad 70% ma pochodzić z ERDF na projekt modernizacji odcinka drogi krajowej nr 1.

Tabela 6. Pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej przez miasto Łódź w latach 2003-2006

	2003	2004	2005	2006 - plan
Ogółem	18 316	26 541 555	26 280 416	132 399 762
ISPA	18 316	19 208 941	13 581 382	38 093 071
PHARE	-	7 332 614	354 431	-
ERDF	-	-	10 479 063	93 329 963
ESF	-	-	1 397 731	897 490
Socrates-Comenius	-	-	296 053	79 238
LEONARDO DA VINCI	-	-	171 756	-

Źródło: [1; 2; 3; 4].

W budżecie na 2005 r. zaplanowano środki unijne w łącznej wysokości 81,6 mln zł, z czego wykonano 32%. Stanowiło to ok. 1,5% dochodów budżetowych. Należy się zastanowić nad przyczyną dość dużych rozbieżności między wielkością planowaną a faktycznie otrzymaną, np. w przypadku środków z ISPA miasto dostało w 2005 r. tylko 40%, a w przypadku ERDF – zaledwie 25% planowanej kwoty. W bieżącym roku kwotę dochodów ze środków UE zaplanowano na ponad 132 mln zł, co ma stanowić 7% ogółu dochodów budżetu miasta. Byłoby to więcej niż połowa wpływów z podatku od nieruchomości i czterokrotnie więcej niż wpływy z pozostałych siedmiu podatków lokalnych, pod warunkiem że uda się zrealizować sumy zapisane w budżecie.

Literatura

- [1] Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta Łodzi za rok 2003, UMŁ 2004.
- [2] Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta Łodzi za rok 2004, UMŁ 2005.
- [3] Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta Łodzi za rok 2005, UMŁ 2006.
- [4] Budżet Miasta Łodzi na rok 2006, UMŁ 2006.

THE USE OF EUROPEAN UNION FUNDS BY THE UNIT OF LOCAL SELF-GOVERNMENT, ON THE EXAMPLE OF ŁÓDŹ

Summary

Łódź is the second biggest city in Poland. The budget is about 2 milliard zł. For several years the sources of European Union Funds have been one of its revenues. They are: PHARE – educational projects, ISPA – projects of environmental protection, European Regional Development Fund – projects of roads, of revitality of cities, European Social Fund – cultural, educational and innovational projects, as well as “Socrates-Comenius” and “Leonardo da Vinci”.

VYUŽÍVÁNÍ FONDŮ EVROPSKÉ UNIE ÚZEMNÍM SAMOSPRÁVNÝM CELKEM NA PŘÍKLADĚ MĚSTA LODŽ

Anotace

Łódź (Łódź) je druhé největší město v Polsku. Rozpočet tohoto města s kompetencí okresu činí přibližně 2 mld. PLN. Již několik let v rozpočtových příjmech svůj podíl mají prostředky z Evropské unie. Z evropských prostředků byly nebo budou spolufinancovány mj. vzdělávací projekty, včetně odborného vzdělávání – PHARE, investice v oblasti hospodaření s odpady a čištění odpadních vod – ISPA, projekty v oblasti revitalizace měst, modernizace silnic - Evropský fond pro regionální rozvoj a z Evropského sociálního fondu – inovační, kulturní a vzdělávací projekty. Město také získává prostředky z programů: Socrates-Comenius a Leonardo da Vinci.

NUTZUNG DER EU-FONDS DURCH DIE EINHEIT DER TERRITORIA- LEN SELBSTVERWALTUNG AM BEISPIEL DER STADT ŁÓDŹ

Zusammenfassung

Łódź (Lodsch) ist die zweitgrößte Stadt in Polen. Das Budget dieser Kreisstadt bildet die Quote von etwa 2 Milliarden Zloty. Seit einigen Jahren haben ihren Anteil am Budgeteinkommen Mittel aus der Europäischen Union. Aus den EU-Mitteln wurden oder werden mitfinanziert unter anderem Edukationsprojekte, darunter die Berufsausbildung – PHARE, Investitionen aus dem Bereich der Abfallwirtschaft und Abwasserreinigung – ISPA, Revitalisierungsprojekte der Stadt, Modernisierung der Straßen, – Europäischer Fonds der Regionalen Entwicklung sowie aus dem Europäischen Sozialfonds – Innovationsprojekte, Kultur –und Edukationsprojekte. Die Stadt erhält auch Mittel aus den Programmen: Socrates-Comenius sowie Leonardo da Vinci.